AUT, XLI, 2003, p. 255-267

PENTRU O ORTOGRAFIE ELIBERATĂ DE DOGMELE SCOLASTICE[1]

de
Eugen TĂNASE

Scrierea este transpunerea sunetelor vorbirii (foneme) în semne grafice (litere). O scriere este considerată cu atât mai eficientă cu cât semnele ei reprezintă mai fidel sunetele ce formează cuvintele. Ideală e scrierea care se conformează principiului: **un sunet – un** (singur) **semn**, cf. rom. **om**, ital. **ombra**, span. **obra**. Dar aceasta nu se întâmplă mereu şi peste tot, v. franc. **opéra**, **aube**, **eau**, în ultimele două cuvinte semnul (litera) **o** fiind chiar absent(ă).

Se profilează, astfel, de-a lungul vremii, alături de codul oral reprezentând rostirea, unul scris, în care sunetul este redat printr-un semn. Acesta se îndepărtează nu numai o dată de cel pe care pretinde a-l reprezenta (grafic), datorită faptului că rostirea se modifică treptat de-a lungul generaţiilor, în timp ce scrierea rămâne pe loc, reproducând până la urmă forme învechite de rostire (caz tipic, franceza).

Din acest punct de vedere se disting în principal:

1. ortografia ("ansamblu de reguli care stabilesc scrierea corectă a unei limbi") **etimologică**, ce redă forme apropiate de cele originale (în cazul limbilor romanice, din latină), precum în franc. **enfant** (lat. **infantem**) astăzi rostit / ãfã /, **août** (lat. **augustum**) azi pronunţat / u(t) /.
2. opusă precedentei ortografii e cea **fonetică**, în care cuvintele sunt scrise cum se rostesc, se rostesc cum se scriu. Aşa e ortografia spaniolă, cf. **casa**, **madre**, **libro**, cea italiană, în general, v. **porta**, **corte**, **giardino** şi cea română, nu fără excepţii: **casă**, **curte**, **bărbat** (dar **el este** pentru **iel ieste**, **observ** pentru **opserv** etc.).

Atât ortografia etimologică, cât şi cea fonetică sunt şi morfologice. Şcoala, cu analizele ei gramaticale, a stabilit zece "părţi de vorbire": substantivul, verbul, adjectivul, adverbul, pronumele, numeralul etc. şi cere elevilor ei să le despartă în scris printr-un gol, fapt **relativ** observat de textele mai vechi, cum o arată Scrisoarea lui Neacşu de la 1521, pentru limba română: ... **cumŭauauzit de boeari cesuntu megiiaş şi de**

[1] ***Scolastic***, în accepţiunea "mod de gândire şi de activitate intelectuală bazat pe cunoştinţe formale, rupte de practică şi mânuite în mod pedant" (dicţ.).

BDD-A6347 © 2003 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:57:00 UTC)

generemiu Negre cumuiaudat împăratul slobozieluMahametbeg, sau Jurămintele de la Strasbourg, pentru franceză:

Pro deo amur... **dist di en auant inquantdeos savir et podir medunat sisalvaraieo cist meonfradre Karlo** ...

De altfel, chiar azi, în vorbire, cuvintele se grupează în unităţi semantice pe care scrierea morfologică le dislocă: **elevulbun facecinste părinţilorlui**, devenind în scris: **elevul bun face cinste părinţilor lui**. Dar nu numai "fraza", ci, uneori, chiar silaba este dislocată de ortografia morfologică. Aceasta, **pentru a repara dauna**, foloseşte semnele ortografice şi cu deosebire cratima, care, pe de o parte, desparte cuvintele (în vederea analizei lor), pe de alta le reuneşte (aşa cum ele apar în pronunţare) – operaţia într-un sens şi în celălalt **interesând exclusiv şcoala**, şi corespunzând în mod perfect definiţiei scolasticului (v. nota nr. 1). Or, numita operaţie se mai justifică în vreun fel **în afara şcolii**? Nu complică ea inutil comunicarea (scrisă) – necontribuind cu absolut nimic la efectuarea ei, încărcând-o doar cu zorzoane ieftine?

Într-adevăr, scriind băcanului: **Dă-i**, **te rog**, **celui ce-ţi aduce acest bilet două kg de orez**, **două de făină**, **unul de** ... eu îi comunic două mesaje: unul de conţinut – rugămintea mea de ... şi al doilea, gramatical: şi nu uita că **dă** este verb la imperativ, persoana a doua singular, **i** pronume personal conjunct de persoana a treia singular, în dativ; apoi **ce**, pronume demonstrativ, **ţi**, pronume personal tot de persoana a doua, singular în dativ. Or, dau toate aceste informaţii gramaticale o precizie mai mare comunicării mele? Sunt ele de natură să-l facă pe băcan să primească mesajul meu cu mai multă bunăvoinţă, sau, dimpotrivă, ele sunt de natură să-i aducă aminte de insipidele analize gramaticale din şcoală, într-un an fiind pe punctul de a rămâne corigent din cauza lor.

Aşadar, apostroful, cratima, folositoare **la ceva** în şcoală, dar nici chiar acolo absolut indispensabile (se poate face analiza gramaticală chiar în lipsa lor, cum e cazul unui cuvânt precum **câine/le**), devin absolut inutile dincolo de zidurile numitei instituţii.

Astfel, multe din scrierile unor limbi le ignoră cu totul, fără a le simţi lipsa câtuşi de puţin.

Să pornim chiar de la limba latină, care stă la baza limbilor romanice, inclusiv a limbii noastre. Ea are o mulţime de sintagme formate din două sau trei (patru chiar) categorii gramaticale, pe care nu simte nevoia să le separe în scris prin vreun semn ortografic. Şi-mi vine în minte începutul lui Quousque (până unde, când) **tandem abutere**, **Catilina**, **patientia nostra**? Quamdiu (cât timp) **etiam iste furor tuus eludet nos**? – cele două adverbe fiind formate din **quo** şi **usque** pe de o parte, din **quam** şi **diu** pe de alta. Şi asemenea sintagme sunt cu zecile în limba latină; cf. şi: **quasdam**, **quisquam**, **nequidquam (**nequid quam**)**, **quaecumque**, **quemadmodum**,

BDD-A6347 © 2003 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:57:00 UTC)

quomodocumque (que modo cum que), **quodammodo**; **quanto opere** are şi varianta **quantopere** – pe care cei de azi ar fi scris-o cu apostrof; la fel **quasdringentenarius** față de **quasdringenarius** etc. etc.

Care e situația în limbile romanice?

În textele (foarte) vechi franceze manuscrise lipsesc atât apostroful, cât şi cratima, care apar însă în textele moderne. Un sondaj operat într-un text din veacul trecut: A. Daudet, **Lettres de Mon Moulin**- Installation (4 pagini) dă 37 de întrebuințări ale apostrofului, cu prepoziția **de**: **d'abord**, cu conjuncția **que**: **qu'un**, cu pronumele personal: **j'espère**, **il m'a regardé**, cu articolul **l'**: **l'air**, cu demonstrativul neutru **c'**: **c'est**, cu negația **ne**: **n'importe** ş.a. – şi doar patru cazuri de folosire a cratimei: **plate-forme**, **basse-cour**, **là-haut**, **comment voulez-vous ?**...

Investigăm tot atâtea pagini dintr-o operă din secolul nostru: M. Pagnol, **La gloire de mon père** – **Avant-propos**. Situația e puțin diferită de cea a operei din secolul trecut: 20 de cazuri de întrebuințări ale apostrofului, cu un total de 34 apariții, cu aceleaşi categorii gramaticale ca la Daudet, cu 7 **qu'il**, 4 **n'est**, câte 3 **c'est** şi 4 **d'** şi un **aujourd'hui** în plus. Cratima? trei cazuri cu 5 întrebuințări: **lui-même**, (2 ori) **peut-être** (2 întreb.) **şi par-dessus**.

Şi italiana face uz de apostrof, dar mult mai rareori decât franceza. Citim în **Gramatica limbii italiene pentru români** a lui dr. C. Perussi[2] la capitolul *Apostrof*: "cuvântul apostrofat se citeşte împreună cu cel ce urmează, ca şi când ar fi un singur cuvânt. Ex. **l'uomo**, **quest'anno** etc.

Apostroful nu poate fi însă întrebuințat oricând. De asemeni, întrebuințarea lui e uneori facultativă, iar alteori absolut necesară".

"Se apostrofează totdeauna articolele **una**, **lo** şi **la** în fața vocalelor. Ex. **un'isola**, **l'onore, l'aria**, **l'ora** etc. ".

Articolul **gli** se poate apostrofa numai înaintea vocalei **i**. Ex. **gl'inglesi** sau **gli inglesi**; la fel **gli** pronume: **gl'indirizai** sau **gli indirizai**.

Prepoziția **di** se apostrofează de regulă înaintea vocalelor şi, aproape întotdeauna, înaintea lui **i**. Ex. **d'amore**, **d'oggi**, **d'Italia** etc.

Articolul **le** se întrebuințează rar cu apostrof: numai în poezie se apostrofează mai des. Ex. **le armi del duca** (proză), **canto l'armi** (poezie).

Cuvântul **ci** (pronume, adverb) poate fi apostrofat când urmează un **i** sau un **e**. Ex. **c'invitò**, **c'era** etc.

Pronumele **mi**, **ti**, **si**, **vi**, **ne**, **lo**, **la** se pot apostrofa înaintea vocalelor. Ex. **mi ama – m'ama**, **si innalza – s'innalza**, **lo amo – l'amo**.

[2] Bucureşti, Scrisul Modern, ed. a treia.

BDD-A6347 © 2003 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:57:00 UTC)

În uzul curent unii scriitori întrebuințează mai des apostroful, alții mai rar.

(Să se observe în diferitele cazuri precizările: **poate fi** ..., **se poate apostrofa numai**, **de regulă**, **se întrebuințează rar**, **se poate apostrofa** ..., ceea ce arată labilitatea poziției acestui semn ortografic).

Cât priveşte cratima, gramatica nu spune nimic despre ea, întrucât aceasta e lipsită de obiect în italiană. Aşa, cuvintele monosilabice, lipsite de obicei de accent, se ataşează la plurisilabicele la care se referă şi care le precedă. Spre a avea o idee despre acestea, am făcut un sondaj în nişte texte cu mult dialog: **Umore in italiano**[3]. Iată un număr de situații întâlnite acolo (le dăm cu contextul lor cu tot):

Il signore sta legendo un libro e a un tratto quello gli cade.
Domnul citeşte o carte şi deodată aceea îi cade.

La signora, **porgendogli** il libro dice ... (p. 10).
Doamna, **întinzându-i** cartea zice ...

Un uomo viene arrestato, è invitato a **spogliarsi** per fare la doccia (p. 12).
Un om e arestat, e invitat **să sedezbrace** pentru a face duşul.

Ouest'anno vado a Ginevra. – Allora posso **raccomandarti** un buon albergo (p. 14).
În acest an merg la Geneva. – Atunci pot **să-ți recomand** un bun hotel ...

Dimmi un po' (!): c'è (!) qualque volta il sole în questo vostro paese?
Spunemi numai: e vreodată soare în localitatea asta a voastră?

-Veramente, non saprei **dirglielo**, signore. Ho solo sedici anni (p.17).
Zău că n-aş putea **săvospun**, domnule. Eu am numai şaisprezece ani.

- Non so se tua moglie è bella o brutta. Se è bella, non **dirglielo**.
Nu ştiu dacă soția ta e frumoasă ori urâtă. Dacă e frumoasă, **sănuispui**.

Dille in vece /.../ Se /.../ fosse brutta, allora devi **dirle** a tutto spiano:
Spunei în schimb ... Dacă /.../ e urâtă, atunci trebuie **să-i** spui mereu:

Oh, come sei bella! (p. 17).
Oh, ce frumoasă eşti!

- Lei ha avuto fortuna! Se /la macchina/ non **gliela** avessero rubata
Dumneata ai avut noroc. Dacă /maşina/ nu **ar** fi **furato**
lei avrrei fatto una contravvenzione ... (p. 21).
ai fi făcut o contravenție.

[3] Bucureşti, Ed. Ştiințifică, 1967.

BDD-A6347 © 2003 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:57:00 UTC)

... il dannaro, è l'unico ricordo **lasciatomi** da mio padre (24).
banii, e singura amintire **lăsatămie** de tatăl meu.

"Permesso verbale" – Ma mi ha dato lui stesso il permesso verbale! – **Mostratemelo** ... (p. 27).
Permis verbal – Dar mi-a dat el însuşi permisul verbal! **Arătaţimil**. ...

Ancora al ristorante – **Portatemi**, dice il signore, **portatemi** degli di ortografia.
Tot la restaurant - **Aduceţimi**, zice domnul, **aduceţimi** greşeli de ortografie.

/.../ - Ma non ne abbiamo. – E perché li mettete sulla carta?
/.../ - Dar nu avem. – Şi de ce le puneţi (atunci) pe listă?

- Cameriere, questa birra è ignoble. **Datemi** in cambio un vermouth (p. 31).
Ospătar, berea asta e proastă. **Daţimi** în loc un vermut.

- Ma si depongo il mio denaro, quando potrò **ritirarlo** ?
Dar dacă îmi depun banii, când voi putea **săi** retrag ?

-**Versandolo** oggi, può **ritirarlo** anche domani, con un preaviso di quindici giorni (p. 35).
Depunându-i azi, îi puteţi retrage şi mâine, cu un preaviz de cincisprezece zile.

- Più sole ? - Ma **figuratevi** che n'e ... perfino all'ombra (40).
Mai mult soare? Da' **închipuiţivă** că este până şi la umbră.

- ... il colmo per un pugile ? **Contarsi** i capelli senza **togliersi** i guantoni (p. 43).
Culmea pentru un boxeur? **Săşi** numere firele de păr din cap fără **săşi** scoată mănuşile.

Ortografia spaniolă nu foloseşte nici apostroful, nici cratima, o situaţie ideală. Şi aici cuvintele de o silabă se ataşează la cele cu un corp mai plin. Am făcut şi pentru ea nişte sondaje, şi anume, în A. de Trueba, **Cuentos Populares**[4].

Dăm şi în acest caz o seamă de propoziţii pentru documentare şi obişnuire a ochiului cu formele fără apostrof:

[4] Ed. Privat - Didier

BDD-A6347 © 2003 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:57:00 UTC)

- **Impongase** usted la obligación de salir todas las dias (p. 35).
Impuneți dumneata obligația de a ieşi în toate zilele ...

- Ya sabe usted que deseo **servirle** (p. 35).
Ştii bine dta că vreau **săteservesc** ...

- ... no he podido **proporcionarle** una ocupacion en que gañe ... (37).
…nu am putut **săigăsesc** o ocupație în care să câştige ...

- He desembolsado algunos miles de reales **suscribiendole** en la sociedad (p. 37).
Am cheltuit câteva mii de reali **înscriindul** în societate.

Es preciso que haga usted un sacrificio por mi /.../ **valiendose** de sus buenas relaciones (p. 38).
Trebuie să faci dta un sacrificiu pentru mine **folosindute** de bunele dtale relații.

Impongase usted la obligación de dar un paseito todas las mañanas (p. 38-39).
Impuneți dta obligația de a face o plimbare în toate diminețile.

Todo menos **imponerme** obligaciones (p. 39).
Orice afară de **amiimpune** obligații ...

- ... hombre, **sientate** (p. 39)
- …omule, **aşeazăte**.

... ese trabajo no merece recompensa ninguna ... – Yo quiero **dartela** (p. 40).
…treaba asta nu merită nici o recompensă. – Eu vreau **să ție dau**.

Perico obedece temblando /.../ **proponiendose** no volver a ... (p. 41).
Perico se supune tremurând - **propunânduşi** să nu se mai întoarcă...

Si /.../ el marques se contente con **echarle** una reprimenda (p. 41).
Dacă /.../ marchizul se mulțumeşte cu **aiadresa** o dojană ...

- Descuide Vuecencia, y **perdoneme** una falta /.../ imperdonable (p. 42).
Nu vă îngrijorați şi **iertațimi** o greşeală de neiertat.

... las mujeres no lloran **a verlos** partir (p. 49).
…femeile nu plâng **văzândui** plecând.

Los euskaldunac eligen un caudillo que esté siempre dispuesto a **conducirlos** al combate (p. 53).

BDD-A6347 © 2003 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:57:00 UTC)

Bascii aleg un căpitan care să fie oricând gata **aiconduce** la luptă.

- !**Dadme** la cota y la lanza! (p. 56).
Dați-mi zalele şi lancea!

Lekobilde empuña la lanza y su brazo se niega a **sostenerla** (p. 56).
Lekobilde apucă lancea, şi brațul lui nu vrea **soțină**.

- Principe de Erin, exclama el anciano **dirigiendose** al hijo de Morna (p. 56).
Principe de Erin, exclamă bătrânul **îndreptânduse** spre fiul Mornei.

-**Dirigios** à la iglesia parroquial del valle de ... (p. 59).
Îndreptați-vă către biserica parohială din valea ...

Care e, în sfârşit, situația în limba română ? Să privim şi aici lucrurile prin unghiul istoric.

Întâia scriere românească datează, cum se ştie, din 1521: e vorba de Scrisoarea lui Neacşu.

În textul transcris din cirilică în latină nu apare apostroful deloc. Dar găsim acolo în două rânduri cratima **genere-miu** şi un enigmatic **pre i-oi va fi vorba**. "Actualizarea transcrierii în alfabetul latin cu aplicarea regulilor ortografiei de azi e neştiințifică şi procedeul discreditează operația". În acelaşi text scapă "vigilenței" transcriitorului două situații: **sĕu dus** şi **sĕu prinsu**. Consultând şi următoarele texte vechi constatăm lipsa atât a apostrofului, cât şi a cratimei. N-am şti să spunem exact când s-au introdus ele în ortografia românească.

Elementa Linguae daco-romanae a lui Klein-Şincai (1780 şi 1800) vorbeşte despre folosirea apostrofului în termenii: "Apostrophe in Lingua Daco-Romana necessario fieri non debet, idcirco parce et caute illa utendum, ne sensus aut penitus immutetur, aut reddatus dubius vel obscurus"; şi "Verum Apostrophe, demptis Syllabicus **me**, **se**, quae melius apostrophantur, tantum elegantiae ergo sit".

Nimic însă despre cratimă, ca şi când aceasta nici n-ar exista. Citim acolo: **mai prandi va cineva la** ...? **arată ne**, **anche mi au plăcut**, **dați ne de beuut**, **scolla te**, **n'audi quum tona ?** etc., şi: **placați** a sedere, Domnul meu **înclinânduse** te sal'ută, **luațivă** locuri, **uităte** la horar, hodignesce în pace si **nuti** uita **ane** scula ...; **nai** si remani sanatos, **nuti** poruncesc, **placați ami** poruncire, **rogute** unde siede, **dute** numai ...

Aşadar, Klein –Şincai la unison cu italienii şi spaniolii (şi pentru ce militĕm noi)!

BDD-A6347 © 2003 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:57:00 UTC)

Apostroful, care la sfârşitul veacului XVIII-lea cunoştea o epocă de glorie, avea să primească un secol şi jumătate mai târziu lovitura de graţie prin reforma ortografiei (din 1953), când va fi eliminat din scriere, locul lui luându-l cratima: **n'am**, devenind **n-am**, **într'o** – **într-o**.

Astăzi, cratima prezintă în economia ortografiei române o dezvoltare ca în nici o altă limbă romanică. Iată principalele situaţii când se face uz de ea:

1. la pronumele personale conjuncte:

- în dativ (singular şi plural): **mi**, **ţi**, **i – ne-ni**, **vă-vi**, **le-li: spune-mi**, **ia-ţi**; **dându-ne**, **părându-ni-se**, **daţi-vă seama**, **luaţi-vi-l**, **ia-le şi lor jucării** ...
- în acuzativ (singular şi plural) **mă**, **m-**, **te**, **l-, -o; ne**, **vă**, **-i**, **-le**, **se: ascultă-mă**, **m-am dus**, **aşteaptă-te la** ..., **lasă-l**, **dă-o**, **primeşte-ne**, **spălaţi-vă**, **priviţi-i**, **-le**, **spălându-se**.

Se ştie ce probleme pun şcolarilor toate aceste grafii – şi nu numai lor – care-i obligă la o bună cunoaştere a gramaticii pronumelui personal.
(vă amintiţi de: **mi-ţi-i**, **me-te-îl-o**,
me-te-îl-o, **ne-ve-i-le**, care-l băgau în boală pe Trăsnea lui Creangă?)

2. şi verbul **a fi** la prezentul indicativ, formele conjuncte **i** şi **s** simt nevoia să se sprijine pe cuvântul precendent: **nu credeam că-i aşa târziu**; **băieţii nu-s acasă acum**.

3. la fel, prepoziţiile **de**, **pe** când precedă: **de-atunci**, **pe-aici**; prepoziţia **în**, după verb, îşi pierde vocala şi rămâne **–n**, care se alipeşte de cuvântul precedent: **lasă-mă-n pace** !

4. negaţia **nu/n** se uneşte cu cuvântul următor: **nu-l văd**, **n-am ştiut**;

5. o situaţie identică întâlnim în cazul conjuncţiilor **şi**, **că**, **să**: **şi-acum** ..., **zice c-ar veni**, **lasă-mă s-o văd** etc. (şi acestea nu-s toate cazurile, v. şi **într-o**, **dup-aceea**, **pasă-mi-te**, diverse cuvinte compuse (dar nu toate) etc. etc. (v. DOOM -ul).

Nu, nu, "ştiinţa" folosirii cratimei nu-i deloc o glumă cum vor unii să se creadă; ea pune multe şi serioase probleme.

Această ortografie şcolară a fost declarată oficială şi cei a căror profesie implică şi scrisul sunt ţinuţi s-o observe şi ei ca şi şcolarii. Şi întocmai ca şi aceştia, nu rar cad şi ei în greşeală. Astfel, în procesul verbal al unui preşedinte de tribunal, am citit de două ori grafia **sau dat**. Chiar o directoare din Ministerul Învăţământului ne scria **vam publicat** şi dv. o lucrare ...

Altfel, trebuie spus că nici ortografia şcolaro-oficială nu e lipsită de ... greşeli. După ce hotărăşte că diversele "părţi de vorbire" trebuie despărţite în scris prin goluri sau cu ajutorul cratimei, ea scrie **câinele**, **codrul**, **cartea** într-un cuvânt, deşi aceste sintagme sunt formate dintr-un substantiv şi articolul hotărât – deci, două categorii gramatical distincte . Şi totuşi !

BDD-A6347 © 2003 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:57:00 UTC)

De altfel, tot greşit pretinde a se scrie **patruzeci**, **şaptezeci**, **optzeci** – într-un cuvânt, deşi, şi în acest caz, e vorba de două elemente gramaticale distincte: un numeral şi un substantiv (v. franc. **quatre-vingts**, **quatre-vingt-treize !**). (Dacă, însă, am aplica principiul conform căruia se foloseşte cratima şi am scrie: **câine-le gându-l** – ca **rugându-l** etc., toţi adversarii eliminării cratimei ar protesta, pentru simplul motiv că atari grafii ar şoca ochiul, respectiv deprinderea lui cu forma fără cratimă).

Dar, în afara persoanelor la care scrisul face parte din ocupaţia lor (elevii) sau din profesie (dascăli, magistraţi etc.), el e folosit ocazional şi de alte persoane, în corespondenţa lor particulară.

În tinereţe, noi am cerut unor adolescente (între 14 şi 17 ani) de la o şcoală specială, să ne scrie poezii populare făcute de ele sau cunoscute de ele (majoritatea acestor eleve erau de la ţară). Redăm mai jos câteva fragmente de la "autoare" diferite pentru a se vedea ortografia lor:

Gheorghiţă, reteazăţi părul
Că miai mâncat sufleţălul (!)
Gheorghiţă, măi Gheorghiţă mă

Eu părul nu loi tăia
De ţiar seca inima
Gheorghiţă ...

Ochii mei sunt logodiţi
Nui mai dau la alţi voinici.

sau

Ajungă puiule ajungă
Deatâta mânie lungă
Căi un an şi jumătate
De când porţi mânia în spate
Căi un an şi şase luni
De când mă porţi cu minciuni
Cu minciuni şi cu scrisori
Ş-acum puiule te-nsori.

şi încă: nişte versuri cu o ortografie mai ... cultă:

Pe cărarea din poiană
L-a fântâna dorului
Şade'n fiecare seară
Ionel cu Leana lui ...

De-ar şti luna s-ă vorbească
Mie multe me-ar vorbi
Me-ar spune că ce e dorul
L-a inimioara badii.

BDD-A6347 © 2003 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:57:00 UTC)

Pentru a treia oară ne întâlnim cu texte în limba română fără cratimă (după manuscrisele vechi şi după **Elementa**...). Fără de acestea, un împătimit al cratimei ar fi în stare să trateze textele în versuri drept "acte de incultură" (la fel, nu-i aşa, cum sunt şi ortografiile limbilor: latină, italiană, spaniolă !).

În fapt, ne aflăm în faţa a două sisteme grafice: unul în care predomină scolasticul cu un semn ortografic a cărui corectă însuşire pune multe probleme şi a cărui valoare în procesul comunicării scrise este nulă, ba o mai şi complică; şi altul **fonetic**, ce nu ridică probleme nici scrierii, nici comunicării.

Şi e foarte probabil că o persoană neutră, obiectivă, străină, pusă în faţa celor două sisteme, ar opta pentru cel de-al doilea, pentru care militäm şi noi de altfel.

Aşadar, înainte spre mileniul III, cu ortografia românească fără cratimă !

BDD-A6347 © 2003 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:57:00 UTC)